

SLOVENSKI NJAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-agerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po

10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dyakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolje frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolpa“.

Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Iz državnega zborna.

Z Dunaja 11. februarja.

Odsek za izjemne naredbe je končal svoje delo, in kakor se je dalo pričakovati, ločil se je v večino in manjšino. Večina pritrdi vladnim naredbam in le dostavlja neko motivacijo ter izraža svojo nado, da bode vlada naredbe le proti anarhistom rabila in da jih brž ko mogoče odpravi. Liberalna manjšina sicer ne ugovarja celim naredbam, pa tisti del, ki ustavlja tiskovno svobodo in porotne sodnije, zahteva, da se preklite. Za poročevalca večine je izvoljen gosp. dr. Tonkli, za manjšino bode dr. Kopp poročali. Debata se bo menda v četrtek začela.

Vlada utegne dobiti večino, ker je v odseku grof Coronini z vecino glasoval, sme se tedaj soditi, da bo njegov klub tudi tako glasoval.

V českem klubu je bil že razgovor. Večina se je izrekla za naredbe. Ker so se pa nekateri poslanci močno protivili, česki klub še ni sklenil, bode li vprašanje klubovo ali ne.

Tudi mej Poljaci je nekaj protivnikov. Kako bode klub glasoval, namreč, ali bode sklenil, da je vprašanje klubovo, še ni znano.

V Hohenwartovem klubu bode tudi še le razgovor. Levica je sklenila, da bode glasovala za nasvet dr. Koppa. Pričakovati nam je tedaj spet hude in strastne debate in zopetnega hujskanja Dunajčanov proti zborovi večini. Poročilo še ni tiskano, ker še ni vzprejeto v odseku.

V današnji seji je zbor dovolil, da se Reschauer, glavni urednik „Deutsche Zeitung“, sme izročiti sodniji, ker ga „Tiroler Stimmen“ tožijo zarad razlaganja časti. Ocitajo mu, da je njegov časnik dobil od barona Schwarza v aféri Kaminski 600 gold. (molči plače) „Schweiggeld“. Reschauer pa trdi, da je to obrekovanje.

„Unsere Zeit“ o Slovencih.

(Dalje.)

Po tem gospod pisatelj omenja dušnih zmožnostij Slovencev in se sklicuje na sodbo Anastazija Grina, češ, da to, kar je le-ta v predgovoru k svojemu prevodu „Narodne pesni v Kranjskej“ pisal o Kranjcih, velja o Slovencih sploh. Rečeni pesnik namreč pravi: „Kranjske narod in zemlja pa imata oba to lastnost, da svojih dobro in neovržnih pred-

nostij ne znata pokazati, tako je zemlja ravno svojo najmalovrednišo in najbolj nerodovitno stran razložila ob velikej cesti, tako se pa tudi narod proti tuju, njegovega jezika in običajev nevajenemu, vede le mrzlo in nezaupno. O dušnej nadarjenosti imajo poklicani sodniki jedno sodbo; učenci večinoma prineso v šolo dobro glavico, dobro voljo, tako da se lahko učijo. Posebno glavo imajo za jezike; saj tudi navaden mož, ki je nekoliko po svetu hodil, skoraj vsak razume poleg svoje materinščine še kakov drug jezik, če ne celo dva. Število rojenih Slovencev, ki državi služijo po najrazličniših poklicih, je, ako vzamemo število naroda, gotovo zelo veliko. Srca in veselosti se jim tudi ne more odrekati.“ — Mi bi se pač ne mogli zatajiti, da ne bi Nemcem povestali, kako se je pa ta isti grof, pravi moderni Janus, pri drugej priliki iz nas Slovencev norčeval!

Nadalje gospod pisatelj, govoreč o ljubezni Slovencev do glasbe in petja, toži po pravici, da so še pred kratkim pretirajoči duhovniki preganjali posvetne pesni in petje in tako res pokopali mnogo lepih narodnih pesnj; sedaj je boljše, mnogo se žrtvuje, da se spomeniki stare vere, starih običajev in narodnega pesništva otmó in ohranijo.

Gospod pisatelj delj časa postoji pri naših narodnih pesnih, navaja zopet besede Anastazija Grina, kot v Nemcih znane in verodostojne priče, poda sedem kratkih narodnih pesnic, pojočih o ljubezni, v nemškem prevodu, in sploh opozarja na zbirko Grinovih prevodov, katero je poklican kritik pozdravil s temi le besedami: „Narod, če gar pesnišk duh je tako svitál vstal iz groba, je pozdravljati kot na novo pridobljeno deželo, s katero je kraljestvu človeškega napredka in ljudomile omike prirastla nova moč, posebnost in lepot.“

Narod ima tako bogato zalogo pregovorov, da se sme primerjati v tem z vsakaterim drugim narodom. Kulturni zgodovinarji in etnografi iz teh pregovorov lahko sklepajo na narodovo modrost, njegovo mišljenje, njegove običaje in prazne vere, zlasti pa, ker nekateri pregovori sezajo celo v predkrščansko dobo, na narodovo bajeslovje.

„Ko zapade prvi sneg, tedaj se družina tesnejše sklene; v hiši se vrté kolovrati pod stopali ženskimi, a tudi možki imajo marsikaj popraviti. Pri tem delu pa se vrsto govori, in tedaj si pri-

povedujejo pravljic in povestij brez števila. Komaj preneha mati svojim otroččem govoriti o svetlih angeljih, ki vsak večer na tisoči lučic na nebu pričgó, kateri za vsacega novorojenčka postavijo novo zvezdico, pa jo, kadar umrje, zopet upihnejo, da se od neba dolni za morje utrne; že se oglasi starec s svojimi pravljicami o vilah, o „divjih ženah“ ali „ajdovskih deklicah“, ki so njega dni, ko je bilo na svetu še tako dobro in lepo, z ónega griča vzpmali kmeta opominjale, kdaj naj gre grah sadit, pšenico sejet in drugo delo delat; po tem pridejo zopet rojenice in sojenice na vrsto, ki človeku takoj pri rojstvu usodo prorokujejo; dalje o škratlji, ki v griču svoje zaklade varuje; o divjem moži, ki po gozdu hodi; o povodnem moži, ki si je notri globoko v Savi tam, kjer se vánjo druga reka steka, postavil svojo palačo, ki se je že večkrat na plesšči pričazal, tu je kot lep vitez kako štimano in ošabno lepotico začaral ter z njo do večera plesal, potlej jo pa v divjem diru odnesel v svoj mokri dom; slednjič pa si tudi pričovedujejo lepo pravljico o Zlatorogu, jedno najbolj duhtečih cvetic narodnega pesništva, katera je, po Rudolfu Baumbach-u pesniško predelana na široko sedaj poznana v nemškem svetu.“

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. februarja.

Včeraj je vlada v državnem zboru predložila zahtevo, da se jej dovoli dokladni kredit 204.300 gld. za pomnoženje policije na Dunaji. — Misli se, da bode grof Taaffe tudi pri javnej debati v zbornici izjavili, da vlada hoče izjemne naredbe upotrebljevati samo proti anarhističnim rovanjem. Z začetka se je nameravalo razgovarjati se o izjemnih naredbah v tajnej seji, pa levica je žugala, da v tem slučaju zapusti zbornico, in to je pregnalo vse pomislike proti javnosti.

Vprašanje o decentralizaciji železnice napreduje. V trgovinskom ministerstvu bilo je več konferenc, v katerih se je izdelal nov statut državnih železnic. Teh konferenc udeleževala sta se zastopnik vojnega ministerstva in minister deželne brame grof Welsersheim. Rezultat posvetovanj se predloži ministrskemu svetu, ki bode pod predsedstvom cesarjevem, katerega se bodo udeležili tudi skupni ministri. Po intervenciji skupnega ministerstva zavrglo se je več poljskih želj in kakor se

LISTEK.

Knez Serebrjani.

(Ruski spisal grof A. K. Tolstoj, poslovenil I. P.)

I. Poglavlje.

Opričniki.

(Dalje.)

— Kaka človeka sta to? — vprašal je knez. — Zakaj ste ju privezeli k sedloma?

— Ne mi, bojar, a razbojniki so ju privezali. Mi smo ju našli za vrtovi in straža bila je pri njima postavljena.

— Toraj odvežite ju in spustite

Osvobodena ujetnika stegovala sta otrpnene ude, pa nista hitela porabiti svobode, a ostala sta, da bosta videla, kaj bo s premaganimi?

— Poslušajte, malopridneži, — rekел je knez zvezanim opričnikom, — povejte, kako da ste se predrnili imenovati se carske ljudi? Kdo ste vi?

— Ali si oslepel, ali kaj? — odgovori je je-

den izmej njih. — Ali ne vidiš, kdo smo mi! Saj je vsem znano kdo? Carski ljudje, opričniki,

— Prokleti razbojniki! — zakričal je Serebrjani: — če je življenje vam drago, povejte resnico!

— Ali si z neba padel, — rekel je porogljivo črnobradec, — da še nesi videl opričnikov? Vrag vedi, od kod si prišel, da bi te zemlja požrla.

Trdrovratnost razbojnnikov razjarila je Nikito Romanoviča.

— Poslušaj me, pogumni korenjak, — rekel je on, — tvoja neustrašljivost se mi je prikupila, hotel sem ti že prizanesti. Pa če nemudoma ne poveš, kdo si, ukažem te obesiti, kakor gotovo je Bog svet!

Razbojnik se je ponosno stegnil.

— Jaz sem Matvej Homjak! odgovoril je on, — konjar Gregorja Lukjanoviča Skuratova-Belskega: zvesto služim svojemu gospodu in carju pri opričnikih. Metla, ki jo imamo prvezano k sedlu, pomenja, da čistimo Rusijo, pometamo izdajo iz carske zemlje; pasja glava pa, da grizemo carjeve sovražnike. Zdaj veš, kdo sem; zdaj pa povej ti, kako ti je ime, da

bomo vedeli kako te klicati in poveličevati, kadar bo treba tebi zaviti vrat?

Knez bil bi odpustil opričniku njegovo predrزو govorjenje. Neustrašljivost, s katero je gledal ta človek smrti v obraz, mu je dopala. Pa Matvej Homjak obrekoval je carja, in tega mu ni mogel prizaneti Nikita Romanovič. Dal je znamenje borcem. Vajeni poslušati bojarja, in sami razjarjeni od predrnosti razbojnnikov, nataknili so hitro zanjke jim na vratove in pripravljali so se izvršiti nad njimi smrtna kazen, kakeršna je malo poprej grozila ubogemu mužiku.

Zdaj je mlajši izmej teh dveh mož, katera je velel knez odvezati od sedel, stopil k njemu.

— Dovoli, bojar, spregovoriti mi jedno besedo.

— Govori!

— Ti, bojar, storil si danes dobro delo, rešil si naju iz rok teh pasjih sinov, in midva ti hočeva poplačati dobro z dobrim. Ti, bojar, kakor se vidi, že davno nesi bil v Moskvi. A mi vemo, kaj se tam godi. Poslušaj nas, bojar. Spusti jib, pa tudi tega zlodja, Homjaka, spusti. Njih ni škoda, a tebe, bo-

sliši, da bode se osnovala za vse državne železnice na Dunaji generalna direkcija, poddirekcije pa tudi v drugih mestih.

Kakor se sliši, bode trgovinski minister zahetal 5,700.000 gld. dokladnega kredita za gradjenje **ariberske železnice**. Ta večja potreba je nastala vsled tega, da se je delo pospešilo za poldrugo leto in da je bilo v prodoru več dela, nego se je prej mislilo.

Vnajne države.

O volitvah v **Srbiji** prihajajo vsak dan družna poročila. Zdaj se zopet sliši, da je samo 58 vlad prijaznih poslanec izvoljenih, drugi so pa večinoma priatelji reda in miru, a kake politične barve so, se še ne ve. Kaj gotovega o teh volitvah se prej ne bo zvedelo, da se snide skupščina. Vlada bo sicer brez dvojbe imela večino, ker sam kralj imenuje 44 poslancev. Bivša ministra Novaković in Garašanin bosta imenovana vladnima poslancema v skupščini. Revizija državnih blagajnic je pokazala, da je 16 milijonov deficit, katerih odpade $4 \frac{1}{2}$ milijona na ministerstvo Ristićevo in $1 \frac{1}{2}$ milijona na ministerstvo Mijatovićevu. Najbrž so pa dela te komisije kako pristranska in imajo največ nalog razne krivde sedanjega v Piročančevem ministerstvu zvali na prejšnje vlade, da se ti kraljevi ljubljenci pokažejo v lepšej luči. Finančni minister Spasić misli pokriti deficit z upeljavo nove davkarske sisteme. — Bolgarski knez Aleksander je čestital srbskemu kralju k volilnemu rezultatu.

Italijanska vlada bode počakala poročila generalnega konzula Duranda v Trstu o postopanju konzula Zinka v Slijetu in o Padovanijevi afri in potem se bo še le odločila, kaj storiti. — V soboto je bilo v italijanski zbornici posvetovanje o zahtevi državnega pravdnika, da bi se smelo proti poslancema Lovitu in Nicoteri sodniško postopati zaradi dvoboja. Minghetti je toplo priporočal, da zbornica dovoli sodniško postopanje. Crispi je Minghettijev govor hudo pobijal in navel, da 1863. leta, ko se je Minghetti sam kakor ministerski predsednik bil z Urbanom Rattazzijem, ni nikdo mislil na sodniško zasledovanje, in da je zbornica še pred šestimi leti, ko je vojvoda Di Cesaro v dvoboju usmrtil svojega protivnika, odbila sodniško zasledovanje. Iu potem je zbornica zavrgla zahtevo državnega pravdnika in laški poslanci se smejo v dvoboju biti mej seboj, kakor jim drago.

"Monde" objavlja nek telegram **francoskega** škofa Puginiere v Tonkingu iz Honkonga, ki poroča, da je bilo 1 duhovnik, 22 verskih učiteljev in 215 kristjanov pomorjenih ter 108 kristjanskih misijonov razrušenih. — Francoska kamora je vsprejela vladno predigo, kako zatreći javne manifestacije, klubu velikemu nasprotovanju opozicije s 337 proti 270 glasom v prvem branji. Vlada in opozicija sta bili zbrali vse svoje moči pri glasovanju. Navzočnib je bilo 544 poslancev, tedaj skoraj, vse zbornica, zato je zmaga vlade tem sijajnejša.

Turški guverneur v Drinopolji, bivši veliki vezir Kadri paša je umrl. Vsled nekega puntarskega gibanja v Macedoniji, ki je nevstalo vsled napada turške vlade na privilegije grške cerkve, obrnila se je porta na ruskega poslanika Neličova, če sme preiskati samostan na Atoskej gori, kar je pa ruski poslanik odbil.

K Northcotevje nezaupnici vladi so se razen Lawsonovega dostavka v spodnjem zbornici **angleškega** parlementa predlagali še trije drugi dostavki. Labouchere se nadeja, da se bodo angleške čete poklicale iz Egipta, kakor hitro bode to mogoče brez nevarnosti za mir v Egiptu samem. Anglija naj pa varuje Egipt, ko bi bil napaden, Mac Farlane predлага, da naj Anglija takoj prevzame protektorat nad Egiptom. Campbell pa želi, da bi se materialna pomoč podkralju v neskončno ne podaljšala. Stroški za protektorat naj se poravnajo iz egyptovskih državnih dohodkov in naj imajo prednost pred obrestmi

državnega dolga. — Gladstone je zbornici objavil, da se vlada ni dogovorjala s Francijo o skupnem postopanju v Egiptu, da sploh kaj takega ne namešava. Potem je izjavil svoje sočuvstvo do garnizij v Sudanu, a bode še le tedaj vlada objavila, kaj misli storiti, ko bode v debati mogla razviti svoje nazore. Da Gladstone ni hotel izjaviti nič določnega o bodoči politiki v Egiptu, to je potrilo celo najlojalnejše liberalne kroge. In predvčeraj podpisovala se je mej liberalci neka zahteva na vlado, da naj vlada v egyptovskih zadevah pokaže vso energijo, da zopet pridobi zaupanje Egipta in Evrope,

Poslednja poročila iz **Egipta** neso nič kaj vesela. Sinkatski guverneur je ukazal s smodnikom razrušiti forte, tope zabiti; potem se je podal s 600 vojakov brojčno garnizijo iz mesta, katero so vso pobili sovražniki. Guverneur in njega vojaki so rabiši pali na bojišči, nego bi bili poginili glada za mestnimi zidovi.

Dopisi.

Z Dunaja 11. februarja. [Izv. dop.] Na novo imenovani tajnik kranjske deželne vlade gosp. dr. Russ je brat znanega državnega poslance dr. Russa. Rojen je na Dunaji, kakor sem poizvedel, se je v Gradci, kjer je študije dovršil, slovenščine popolnem naučil, da je je zmožen v besedi in pisavi. Bil je dozdaj v prezidijalni pisarni notranjega ministerstva, kjer ga hvalijo. Ker so Russ-i, kakor znano, po svojem starem očetu Dolenči, ni čuda, da se tako lahko slovenščini privadijo. To nam je spet dokaz, da kri ni voda in da se zmožnosti, kakor bolezni podelujejo od pradedov na unuke.

Ta gospod saj zna dobro slovenski. Jednako ne morem trditi v novoimenovanem obrtniškem nadzorniku za južne dežele. Dr. Pogatschnik je rod dom nemški Korošec, ne zna slovenski in vendar bo imel nadzorovati vse rudokop, fužine in fabrike na Štajerskem in Kranjskem, kjer je na tisoči slovenskih delavcev in le manjšina nemških. Po političkem misljenju pa je ta gospod, in to so besede "Tagespostine", "ein Mann von deutscher und fortschrittlicher Gesinnung". Od kod ima svoje za tako imenitni posebne vednosti, ni znano, ker se je dozdaj le z mestno administracijo v Dunajskem Novem Mestu pečal. Čudno pa je, da se je Koroško, ki je sicer vselej pri skupnih zadevah bilo pridruženo, Štajerskemu in Kranjskemu, priklopilo Tirolskemu, s katerim prav nič skupuega nema. Da se tu ni oziralo na Slovence se ni čuditi, a nadzornik Rosthorn tudi italijanski ne zna, menda samo nemški.

Iz Zagreba 12. februarja. [Izv. dopis.]

Mesto financijskega ravnatelja v Zagrebu ne bode popolnjeni, ker je imenovan podravnateljem in upraviteljem tega urada finan. nadsovetnik Gjuro Raič, dosedanji katastralni ravnatelj, a ravnateljsko mesto je ostalo pridržano Antonu Davidu, ki ima tedaj odpust, a služi mej tem v Serajevem. Raičevi imenovanje je pripisati uplivu bana grofa Khuena-Hedervarya, ki se je v Budimpešti poganjal za to, da bode to mesto pripalo rojenemu Hrvatu.

Na financijskih zgradbah še vedno visijo mutasti grbi brez napisa, ter jih stražijo vojaki po noči in po dnevnu, ker Magjari nemajo zaupanja do Hrvatov. Ti grbi, čeravno so brez napisa (nemi) govorijo dosti jasno, in pravijo, da Hrvatski narod ni gospodar v svojej domovini, nego da gospoduje Ko-

jar. A če pridejo nam v roke, Bog ve, da jih bom sam dal obesiti. Vrv jim ne odide, samo ti jih nikan ne pošiljaj k vragu, ampak kdo izmej nas.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

</div

peljevali, da ne boste imeli z njimi sramote. Sej imamo zdaj posebno lepo društvo za mladino in to je „Tržaški Sokol.“ V tem društvu goj se mladinci v pravem narodnem duhu, da ne bodo postali renegatje in zasramovalci svojih slovenskih starišev in svojega slovenskega naroda.

Z notranjskih hribov v februarju. [Izv. dop.] (Dalje.) Število „winkelschreiberjev, zakotnih pisačev-advokatov“ se je zadnji čas tolikanj narastlo, da se človeku dozdeva, kakor bi videl po letnem deževji v kacem gozdu gobe iz zemlje rasti! In mraz mu telesne živce pretrese, če opazuje kako se dandanes z zakotnim pisaštvom peča že slehern, komur je le najmanjša sposobnost dana za to malovestno opravilo! Človeku se že studi naraščaj te svojati!

Ljudstvo, stranke pa se v sedanjih dneh, dejal bi, že z nekim nagnjenjem, da, še celo s popolnim zaupanjem obračajo do omenjenega „winkelschreibarskega kora“, pri vsem tem, da jih le-ti breznačajneži od spred in zadaj peharijo, — ker jim je malo mar za strankino korist, temveč pred očmi le „šnops“ in „podčepna“, in druga dilekatna „plojdra“ različnega — fabrikata! In če pogledamo in zasledujemo jeden trenutek to in tako „winkelschreibarsko“ bitje, tedaj, ko si je vrag napolnil svoj žep z groši našega kmeta, ali kogar koli, pokaže se nam stoprav v pravej — originalnej podobi! Lejte! ta spaka se krohota in zvija veselja za hrbotom osebe, ki jo je ravnikar izpred oči zgubila! Umeje se samo po sebi, da ima tako pisaško budalo povsem povod — k norčevanju in raznimi burkam, vsaj ve predobro, da mu svobode nihče ne krati! . . .

Pri vsem tem je vendar pri našem ljudstvu vsak jedernat pouk, sleherno svarjenje, in dobrohoten svet — premnogokrat „glas vpišočega v puščavi“ t. j. „bob ob steno!“ — Terpljenje — materijalna rana in druge, kmetski stan rušeče nezgode nositi mora se ve da ono samo, in vendar bi se jim lahko izognilo! — Vprašati zamore zdaj kdo: Ali je „zakotno pisaštvu“, ali so „winkelschreibarji“ kaj škodljivi našemu kmetskemu stanu? Ali sploh vsakateremu brez koristi, ki se ukvarja s tacimi ljudmi?

Odgovor: Da! Kdor „winkelschreibarjem“ v pravnih ali jednacih zadevah kakšno drugo sposobnost pripisuje, nego ono „schwindelna“ — „oderušta“, ta se je gotovo s pametjo spri, ali jo doma pozabil, kajti drugače bi že skušnja sama učiti mora, da je temu narobe! I. t. d. — dejal sem že v začetku, da definicije ne budem podajal o „winkelschreibarjih“, ljudeh, ki se bavijo s poslom ničvredne vrste, in s svojo puhlo podlago vednosti drzno le po tem segajo, kar je poštenemu človeku gnjusobna že misliti.

Ne namenjen preveč daleč segati o tej zadevi, in ne do korenine preiskovati „winkelschreibarjo, zakotno pisaštvu“, hočem le o kratkih potezah še to prefino „zadrugo“ svetu predstaviti.

Marsikje se je že trdilo, če: „Winkelschreibarjev“ ste dve sorti ali vrsti: patentirani in natur-„winkelschreibarji“, in druge se je oporekalo, da so prvi bolj „rafinirani“ nego zadnji! Vprašanje je zdaj: kateri „winkelschreibar“ je več „pulfra“ vreden.

(Konec prih.)

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

(Konec.)

Cesarski svetnik g. Murnik poroča o predlogu Novomeške podružnice, naj bi se pravila c. kr. kmetijske družbe predrugačile tako, da bi smeli udje, glasovati tudi po pooblaščencih. Temu predlogu, pridružile so se i podružnice v Metliki, Radovljici, Ribnici, Trebnjem, Mokronogu, Idriji in Vipavi. G. Murnik pravi, da bi po tej preporedbi bilo udom, ki ne pridejo k občnemu zboru, popolnem prosto, pooblaščati druge v Ljubljani bivajoče ali v zbor prisede ude. Censtralni odbor ne more pripočati tega predloga, kajti bil bi družbi le v kvar in zgodilo bi se lahko, da bi predsednik in tajnik imela po 15 pooblastil in bi zastopala sklepno večino zpora. Člani prihajajo k občnim zborom tudi zaradi razprav o važnih točkah. Ako se uvedo pooblastila, marsikaterega ne bode, češ, pošljem pooblastilo in pismo, pa je tudi opravljeno. Ravnoumnogobrojna osobna udeležba je važna pri občnih zborih in daje tudi sklepom občnega zpora večjo važnost. Ni vse jedno, ako se reče, bilo je navzočnih 30 in več članov družbe, ali pa če se navaja navzočnih je bilo 10 in vsaki imel je toliko pooblastil,

da je bilo zastopanih 200 ali 300 udov. Zaradi tega centralni odbor ne more pripočati te spremembe, ki bi se pa itak skleniti ne zamogla, ker ni za to dovoljnega števila udov.

Gospod Ogulin navaja v utemeljenje svojega predloga, da prevelika oddaljenost večine poddržnic, brani udom občne zbole obiskavati, deloma zaradi stroškov, deloma zaradi izgube časa. Tako se zgodi, da nekatere podružnice neso pri zborih po nikomur, nekatere pa le po tistih udih zastopane, ki dohajajo zaradi drugih opravil. Treba je pozornost obračati na to, da šteje c. kr. kmetijska družba kranjska 720 udov, a pri zadnjem občnem zboru 15. novembra 1882, bilo je, ako se došteje 12 centralnih odbornikov, navzočnih le 39 članov. Iz te številke pač ni razvidno, da bi se družabniki za občni zbor mnogo zanimali, temveč ravno narobe. To žalostno nezanimanje udov pa ima svoj vzrok v prepričanju, da tudi ni moči najvažnejšim in najpravičnejšim predlogom pridobiti večino v občnem zboru, ako isti ne ugajajo večini, ki se sestavlja iz udov centralnega odbora in bližnjih podružnic. Udje bližnjih podružnic pridejo lahko brez posebnih stroškov k zborovanju, in imajo tako monopol odločevati v važnih zadevah, za oddaljene člane pa ni tako lahko, ker §. 20 družvenih pravil ne pripušča pooblastit. Ta nedostatnost zamore se odpraviti le po preporedbi ali prav za prav dopolnitvi §. 20. Govornik pravi, da hoče svojemu predlogu z dne 25. oktobra 1883 odvzeti grajano ostrost, da ga hoče omejiti in zjednačiti z določbami §. 8 pravil c. kr. kmetijske družbe v Pragi in nasvetovati, da vnanji udje smejo volilno pravico izvrševati po pooblaščencih in da se smejo po pooblaščencih zastopati pri vseh zborih, a da jeden pooblaščencev ne sme imeti več nego pet pooblastil.

Nasvetovano dopolnenje §. 20. ne uvaža nikakorne abnormitete, ne deluje na to, da bi imeli od Ljubljane bolj odstranjene podružnice, večje pravice, ampak deluje le v tem smislu, da imajo udje pri jednakih plačilih, tudi jednake pravice.

Še drugi nedostatek ima §. 20., da podružnice, kot moralične osobe, nemajo nemajo nobenega glas in da se brojijo le glasovi odposlancev podružnic. Gotovo bi bilo pravično, da bi podružnice kot take, katerih delavnost raste s številom udov, po razmerji števila udov imele glasovno pravico, kajti neopravičeno je, da podružnice v Kočevji z 5, Ložu s 6, Senožečah s 5, Tržiču s 4 udi bi imelo ravno toliko upliva in glasov pri občnem zboru, kakor jako številne podružnice Kranj, Metlika, Novo Mesto in Ljubljana.

Ta nedostatek je v pravilih kmetijske družbe v Solnemgradu s tem odpravljen, da §. 30 določuje, da ima podružnica, ako ima 30 članov jeden glas, ako ima 60 članov dva glasa in tako naprej za vsach 30 udov jeden glas več, brez ozira na došle odposlance, kateri imajo itak vsi glasovno pravico.

§. 21. kmetijske družbe v Inomostu dovoli vsakej podružnici dva glasa.

S stališča pravičnosti kaže, da je določba pravil Solnograške kmetijske družbe pravilnejša, tedaj je umestno, se iste poprijeti in §. 20. v tem smislu popraviti, da bi se odslej glasil:

„Vsi udje družbe imajo glasovno pravico.

Unajni udje, to je taki, kateri daleč od Ljubljane stanujejo, zamorejo svojo glasovno pravico izvrševati po pooblaščencih izmej pravih ali častnih članov,

Pooblaščenci smejo k večjemu pet udov zastopati in tedaj poleg svojega, le še pet glasov oddati.

Tudi podružnice kot take imajo glasovno pravico po svojih odposlancih, ako štejejo 30 udov imajo jeden glas, za vsach 30 udov jeden glas več brez ozira, koliko je prišlo družbenikov k zboru.

Odposlanci imajo pravico oddati tudi svoj glas.“

Društveni predsednik baron Wurzbach pravi, da o predlogu gospoda Ogulina se ne more več definitivno obravnavati, ker je zbor nesklepčen postal.

Gosp. Ogulin zakliče: „To je znamenje male brige za kmetijske koristi!“

Gosp. Dežman nasvetuje, naj se g. Ogulina predlog izroči centralnemu odboru.

G. Murnik pravi, da je predrugačeni predlog g. Ogulina vse pozornosti vreden. Prejšnji, kateri ni števila pooblastil omenjeval, bil je nevaren, ta pa ni, in centralni odbor ga bode natanko pretehtal in prihodnjemu občnemu zboru stavlji svoje nasvete.

Potem se zborovanje ob 12. uri sklene.

Domače stvari.

— (Presvitli cesar) podaril je za popravo podružnice v Gorapeki 50 gld., požarni straži na Vrhni na 80 gld.

— („Sokolov“ jour-fixe) v soboto večer v Čitalnični restavracji obnesel se je zopet dobro; vkljub drugim raznim veselicam, ki so bile ta večer, vdeležilo se je večera prav mnogo „Sokolov“ in pevcev. Reditelja večera, gg. Justin in Perdan, predala sta prav zabaven spored, pevske in komične točke, zadnje želeli bi si bili malo daljše, predavale so se v občno pohvalo in priznanje. — Rediteljem prihodnjega jour-fixe, ki bode dne 8. marca izvolila sta se gg. M. Arnič in J. Pajk.

— (Šišenska Čitalnica) praznovala je spomin svojega sorojaka „V. Vodnika“ 126 letnico, pretečeno nedeljo v prostorih Kozlerjeve pivarne prav lepo. Veselico obiskalo je razun družvenikov še mnogo gostov iz mesta, in počastil jo je tudi c. kr. okrajni glavar gosp. Mahkot. Dvorana bila je izredno bogato okinčana z zrcali, slikami, zastavami in zelenjem. Za Vodnikovim kipom z lovovim vencem obstavljenim s cipresami razpeta je bila družvena zastava. Spored besede vršil se je vse skozi pohvalno. Po ouverturi govorila je gspd. Zoroča po g. Kodru zloženi prolog; storili so vsega priznanja vrednemu govoru možki in mešani zbor, katere je vodil g. Stegner, in gluma „Garibaldi“, takemu večeru in prostoru kaj prikladna igrica, se je prav dobro predstavljala. Mnogobrojno občinstvo je s popolno zadovoljnostjo prestopilo preko besede k plesu ter se radovalo do jutra.

— (Zasluzeno priznanje) moramo izreči mestnemu magistratu Ljubljanskemu, oziroma njegovim nadzorovalnim organom, da je dal ulice po mestu tako zgodaj in tako izdatno posuti. Take marljivosti in točnosti ne pomnimo še doslej.

— („Društvo tiskarjev, kamnopiscev in kamnotiskarjev za Kranjsko“) imelo je preteklo nedeljo 10. t. m. popoludne ob 2. uri v društveni sobani v Knežjem dvoru svoj redni občni zbor v navzočnosti vladnega zastopnika g. Mihaliča. Gosp. predsednik Luka Breskvar otvoril sejo, ter poudarjal v svojem daljšem, kako dobro in temeljito sestavljenem poročilu delovanje družvenega odbora v preteklem letu. Posebne važnosti je bila Gutenbergova slavnost, zvezana s 50letnico g. J. Lindtnerja, katerega je Nj. Veličanstvo odlikovalo s srebrnim krizcem za zasluge. Vsacemu bode ta slavnost pač še dobro v spominu, ko se je vršil ves program v občno zadovoljnost vsega navzočnega občinstva.

A kmalu za jasnim lepim dnevom pridrvé se črni oblaki, strele zabavljajo leté iz ust in peres „iz rajha“ semkaj privandnih Nemcev; jeli so kruto napadati domačine. Društvo je bilo primorano nastopiti „ofenzivo“ proti tem hujškačem, kateri jedini so krivi vsega družvenega razpora. Vršil se je napad za napadom, jeden hujši in nesramnejši od drugega, toliko časa, da je bila večina naših domačinov prisiljena, izbacniti iz svoje srede tri najbolj sumne rogovileže. — A to dalo je povod, da so jeli razjarjeni Nemci še huje naskakovati in po raznih časopisih napadati še nesramnejše naše domače tiskarje. Ker so vsi ti napadi bili brezuspuni, odločili so se od teh; ustanovili svoje lastno društvo skoro jednacega imena, katerega je slavna vladca tudi potrdila. A mi jim želimo veliko srečo, ali bolje „Gut weg!“ Sedaj bode se vsaj zopet povrnili mir v društvo, ter bode društvo zamoglo delati le za se in za blagor svojih družabnikov. — G. predsednik spominja se tudi vseh blagih podpornikov in dobrotnikov v preteklem letu, kakor slavne kranjske branilnice in g. prof. Levca in drugih, kakor tudi vseh onih, ki so brezplačno društvu časopise prepustili blagovolili, na kar se zbor v znamenje hvaležnosti vzdigne s sedežev.

Denarno stanje društva v preteklem letu je slednje: Blagajnica za podporo bolnih in onemoglih družvenikov ima 7.234 gld. 57 kr. premoženja. Blagajnica za izobraževanje in podporo brezposelnih svojih članov 332 gld. 22 kr. Skupnega premoženja 7.566 gld. 79 kr. — Občni zbor je jednoglasno zavrgel list „Vorwärts“, kateri je prejemal le hujškoje dopise proti našim domačinom; opravičenja in obramb naših pa nikdar, ter mesto istega naročil jednoglasno nov strokovnjaški list „Tipografijo“, izhajajoč v Zagreb, za vsacega uda po jeden izvod. — Društvenim zdravnikom bil je zopet jednoglasno v sprejet g. dr. J. Derč. — Na to sledila je volitev odbora in voljeni so bili: Predsednikom g. L. Breskvar;

podpredsednikom g. Zepihal; blagajnikom podpornega odseka g. J. Kozelj; blagajnikom izobraževalnega odseka Al. Majer; zapisnikarjem gg. A. Bončin Iv. Pajek; knjižničarjem gg. J. Pance in A. Sterlekar. — Konečno sklene zbor, da se ima nekaj točk pravil premeniti, posebno o pridržanju svojih udov na tujem.

— (Za slovenske zdravnike.) V mestu Velikovcu na Koroškem razpisana je služba zdravnika. Prošnje se imajo ulagati do 24. t. m. — Ker bode imel zdravnik v mestu in bogatej okolici njegovej — kakor čujemo — lepo privatno prakso in je želeti, da bi se na Koroško začeli naseljevati narodni zdravniki, opozorujemo na ta razpis slovenske zdravnike. Natančnejši pogoji poizvedo se pri Velikovškem županstvu.

— („Hrvatski Sokol“) imel je 11. dan t. m. svoj prvi sijajni ples v novem društvenem poslopi. Akoravno še ni vse dogotovljeno, skazale so se vendar dvorana in galerije popolnem povoljne in dovolj prostorne za 900 osob — toliko je bilo obiskovalcev. — Vsi prostori bili so bogato in fino okrašeni, za razsvetljavo bilo je dobro skrbljeno v dvorani bili so 3 lustri, jeden s 50, dva po 12 plinovih plamenov, na galeriji gorelo je 100 sveč. Plešalo se je marljivo in vztrajno. Četvorko plesalo je 128, kotiljon 94, Kolo 88, Besedo 32 parov. Kot novost omeniti je „Sokolke“, novega po g. Coronelli-ju društva posvečenega plesa. Vsi deležniki so polni hvale o novih društvenih prostorih in o sijajnem uspehu plesa.

— (Tržaško podporno društvo) uljudno vabi p. n. gospode ude in tudi druge k plesu, katerega bode imelo, dne 16. svečana, v soboto, pri Re d' Ungheria (A. Digles) v spodnji sobani (salonu) Via Commerciale.. Igrala bode gledališka godba. Med počitkom bode srečkanje na pet izvrstnih dobitkov. Čisti dohodek je odločen v društveni fond. Ustopnina za gospode 50, a za gospe 30 kr. Začetek ob 9. uri in traja do 5. zjutraj. Ustopnice se bodo prodajale do sobote v društveni pisarni, Via del Torrente št. 34. I. nadstropju, in v soboto od 8. ure naprej pri ustropu.

Telegram „Slovenskemu Narodu“:

London 13. februarja. Gornja zbornica: Po izjavah Granville-a o položaji v Egiptu vzprejel se je grajalni predlog Salisbury-a s 181 proti 81 glasom. — Spodnja zbornica: Po jednakih izjavah Gladstone-a se je naposled debata o Northcote-jevem grajalnem predlogu odložila. Labouchere naznani odstop Bradlauga in predlaga novo volitev. Churchill predlaga naj se debata odloži. Ta predlog je z 203 proti 145 glasom zavrnjen. Sklenila se je nova volitev.

Razne vesti.

* (Pater Beckx), znani general jezuitskega reda obhajal je v 8. dan t. m. v mestu Fiesole na Toskanskem svoj 90. rojstni dan.

* (Iz Astrahana) se piše: Število v 4. dan t. m. na ledenej plošči v Kaspijsko morje odplavljenih ribičev znaša 150. O njih osodi še ni nikakih poročil.

* (Čuden slučaj) V Belfastu ponesrečil se je nedavno nek delavec po imenu John Coulter, ki je že dvajset let delal v tamošnji ladjedelnici. Pri ogledu mrlja se je pokazalo, da ni bil delavec, ampak delavka, ki se je v moško obleko preoblekl, in kakor mož služila kruh. Tako se je glasila razsoda zdravnikov. Pa čudo, oglasila se je neka

ženska, da je soproga pokojnika in trdi, da se je z John Coulterom pred 29 leti poročila, ter z njim dolgo srečno živel, potem se je ločila od njega, ker se je on udal pisanjčevanju. Prosila je, da se jej izroči mrlja, da mu ona preskrbi pogreb. Zdravniki pa ostanejo pri svojem prvem izreku, da je John Coulter bil ženska.

S Čast. društvenikom „Sokola“ naznanjam, da je društvo „Sokol“ vabljeno na ples, ki ga priredijo v 16. dan februarja t. l. v steklenem salonu kazne gospodje Škofnik domačega pešpolka baron Kuhn št. 17.

Odbor „Sokola“.

Poslano.

Gospod Š-je, postranski profesor in prihodnji, iz reptiljen-fonda plačani ex offo-žurnalist, drgine se v včerajšnji številki „Slovenca“ tudi o mojo osobu, ter me uničuje s tisto genialno ironijo, ki se nahaja samo pri historikih in nemških profesorjih. V odgovor samo to-le:

- Če bi jaz v klasičnem starem veku iskal rojstnega mesta za profesorja Š-jeja politično modrost, ne podal bi se v Tebansko mesto, temveč v — Abdero.
- Čudim se samo, da gospod profesor, ki ravnino sedaj nosi pod svojim srcem prihodnji vladni revolver, tudi te prilike ni porabil, da bi bil po obrabljenem receptu „prezaslužni deželni predsednik, preizvrstni deželni predsednik, kakor ga Kranjska še ni imela itd.“ nekaj slave zapel gospodu baronu Winklerju!
- Če bo „Slovenec“, ki hoče, kakor se kaže, postati glasilo „liberalnim“ Slovencem, gospoda Š-jeja še kasj časa pod streho jemal, potem bomo res prepričani, da mu služi koruza dispozicijskoga fonda v brano.

V Ljubljani 13. februarja 1884.

(106) Dr. Ivan Tavčar.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močnina v mm.
12. feb.	7. zjutraj	742.44 mm.	+ 1.0°C	brezv.	mehla	0.00 mm.
	2. pop.	743.78 mm.	+ 7.9°C	sl. vzh.	obi.	53
	9. zvečer	744.86 mm.	+ 5.4°C	brezv.	obi.	dežja.

Srednja temperatura + 4.8°, za 5.2° nad normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dné 13. februarja t. l.

		gld.	kr.
Pšenica, hektoliter		8	12
Rež,		5	85
Ječmen,		4	87
Oves,		3	9
Ajda,		5	36
Proso,		5	53
Koruzna,		5	50
Leča		9	—
Grah		9	—
Fizol		10	—
Krompir, 100 kilogramov		3	9
Maslo, kilogram		—	94
Mast,		—	86
Špeh frišen		—	62
„ povojen,		—	72
Surovo maslo,		—	85
Jajca, jedno		2	—
Mleko, liter		—	8
Goveje meso, kilogram		—	62
Teleće		—	68
Svinjsko		—	58
Koštrunovo		—	40
Kokoš		—	55
Golob		—	18
Seno, 100 kilogramov		2	23
Slama,		2	5
Drva trda, 4 kv. metre		7	—
„ mehka,		4	50

Tuji:

dne 12. februarja.

Pri Slonu: Kolinek z Dunaja. — Plenti iz Gradca. — Löwy z Dunaja. — eiglein iz Krškega.

Pri Maliti: Barth z Dunaja. — Xandrame iz Trsta. — Welter z Dunaja. — Lampe iz Zagreba. — Klobučarič iz Fužin.

Livarna za železo in tovarna za stroje G. Tönnies-a v Ljubljani

kupuje

litto železo, baker in rumeno kovino

po najvišjih cenah.

Isto tam dobri livci stalno delo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Löwy z Dunaja. — eiglein

(96—2)

Od visoke vlade

švedskega

privilegirani

Brezov balzam.

Že sam brezov sok, kateri teče iz breze, ako se navrta njeno deblo, je od pamтивka znan kot najizvirnejše lepotilo; ako se pa ta sok po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potom kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se nameže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti, ločijo se že drugi dan nezmatne luskine od polti, ki postane vsled tega čisto bela in trda.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kozave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeleju beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogorce, nosno rudečino, zajedce in druge nesnažnosti na polti. Cena vrnu z navodom vred 1 gld. 50 kr.

Zaloga v Ljubljani pri Jul. pl. Trnkoczy-ji lekarnarji; glavna zaloga na Dunaju pri W Henn-u

(511—12)

Dunajska borza

dné 13. februarja t. l.	100	kr.
Papirna renta	79	gld. 80
Srebrna renta	80	40
Zlata renta	101	45
5% marčna renta	94	95
Akcije narodne banke	844	—
Kreditne akcije	306	50
London	121	45
Srebro	—	—
Napol.	—	—
C. kr. cekini.	60%	—
Nemške marke	59	30
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld. 123
Državne srečke iz l. 1864.	100	gld. 172
4% avstr. zlata renta, davka prosta.	101	50
Ogrska zlata renta 6%	121	70
— papirna renta 5%	90	10
5% štajerske zemljavič. od. ez. oblig.	87	80
Dunava reg. srečke 5%	104	—
Zemlj. obč. avstr. 4% zlati zast. listi	116	75
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	120	25
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	106	—
Kreditne srečke	100	gld. 173
Rudolfove srečke	10	20
Akcije anglo-avstr. banke	120	114
Trammway-društ. velj. 170 gld. a. v.	227	60

Vajenega koncipijenta

z legalno prakso vzprejme takoj
dr. Gregorič,
odvetnik v Ptuj.

Mala kramarija

na Kranjskem odda se pod jako ugodnimi pogoji. Ta kupnja daje nekaj stotakov čistega dobička na leto, in je primerna za neozenjene ali oženjene osebe, posebno pa za krojače, druge obrtnike in šivilje, kakor postranski zasluzek; odda se za 200–300 gold. — Natančne se izve v Fr. Müller-Jevem anonskijskem bureau v Ljubljani. (100—2)

Prodaja hiše.

V Šmartnem pri Litiji se iz proste roke proda hiša št. 23, stojeca na dobrem kraju, na trgu, prav tik cerkve, pripravna za vsako kupnijo, v katerej je zdaj pri teh cementarjih, c. kr poštni urad in pekarija. V prvem nadstropji sti dve stanovanji po 3 sobe in vse, kar k njim pripada. S hišo se proda še jedno stransko poslopje, njiva, travnik in del gozda. Vsi se zvá pri lastniku F. M. v hiši samej.

Posušene zdravilne zelišča, korenine in cvetje, suhe borove mladike

kupujejo se po visoki ceni v vsakej količini. Ponudbe naj se pošljajo upravnosti tega lista pod A. R. S. 107.

Umetne (82—10)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem amerikanskem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckyjevega mostu, I. nadstropje.